І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
HEnderson 4-0237
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: з Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXIX. Ч. 89. JERSEY CITY and NEW YORK, П'ЯТНИЦЯ, 11-го ТРАВНЯ 1962 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MAY 11, 1962 No. 89. VOL. LXIX.

СЕНАТ ПРОДОВЖУЄ ОБСТРУКЦІЮ ПРОТИ ПРОЄКТУ ОХОРОНИ ГРОМАДЯНСЬКИХ ПРАВ

Вашингтон. — 9-го травня демократична проурядова більшість старалася припинити обструкцію противників законопроєктів про охорону громадянських прав і заряджено голосування над внеском про припинення дебат над проєктом закону про охорону громадянських прав. Згідно з цим проєктом мали б скасувати окремі „екзамени грамотности" для виборців перед вписанням їх на список виборців. За грамотного проєкт уважає всіх тих, які закінчили народну школу.. Але проєкт про припинення дебат над охороною громадянських прав Сенат відкинув більшістю 53 до 43-ох голосів. Навіть демократи були поділені і 30 їх сенаторів голосували „проти" а 30 „за". 23 республіканці були проти, а 13 за. Щоб припинити дебати треба більшости двох третіх голосів присутніх сенаторів. Проти проєкту про скасування „екзамену грамотности" виступають південні сенатори, бо ці іспити дозволяють на те, що під час їх переводжування можна відмовляти права голосування навіть тим негритянським виборцям, які покінчили середні школи (гай скули) або навіть і коледжі. Заохочені вислідом голосування противники охорони громадянських прав поставили внесок, щоб урядовий законопроєкт про „скасування екзаменів неграмотности" відослати назад до комісії, це значить, щоб цього року над ним взагалі вже не голосувати в повному Сенаті. Але цей проєкт перепав, бо за нього голосували тільки 33 сенатори, а проти були 64. За цей внесок голосували тільки 23 демократи і 10 республіканців, а проти цього було 38 демократів і 26 республіканців. Провідник демократичної більшости в Сенаті сенатор Майк Менсфілд із Монтани заявив, що в найближчий понеділок він знов поставить внесок, щоб припинити дебати над цим проєктом, які вже тривають два тижні, бо південні сенатори виголошують довгі промови, недопускаючи до голосування. Коли б прийшло до голосування, то є надія, що законопроєкт про охорону громадянських прав перейшов би. Коли в понеділок перепаде внесок про припинення дебат - обструкції, тоді це означатиме, що проєкт про скасування „екзаменів грамотности" цього року не буде ухвалений. Президент Кеннеді висловив надію на пресовій конференції, що таки вдасться ухвалити урядовий проєкт ще цього року. Але сенатор Майк Менсфілд не був оптимістом, коли повідомляв про зголошення внеску в понеділок 14-го травня про припинення дискусії. В політичних колах звертають увагу на становище республіканців в цій справі. Республіканці мали у виборчій платформі пункт про скасування іспитів грамотности при реєстрації виборців. Більшість республіканців голосували проти припинення обструкції, але при голосуванні над відісланням проєкту до комісії аж 26 республіканців були проти. Гадають, що республіканці хочуть спричинити клопіт демократам і урядові, які за всяку ціну хотіли б ухвалити ліберальний закон про охорону виборчих прав негритянського населення в південних стейтах, де використовують закон про „екзамен грамотности" на те, щоб не допускати до голосування негритянське населення.

Число затруднених в квітні становило 66,824,000, а число безробітних 3,946,000

Вашингтон. — Секретар праці Артур Дж. Ґолдберґ повідомив на пресовій конференції, що число затруднених в місяці квітні цього року збільшилося на 711,000 і становило рекорд для цього місяця — 66,824,000. Також і число безробітних вперше в цьому році було нижче від чотирьох мільйонів — 3,946,000, на 430,000 менше, як в березні ц. р. Але секретар праці стверджує, що все ж таки число безробітних становить 5.5 відсотка всіх робітних сил країни, що є забагато, бо безробітних повинно бути при добробуті менше як 4 відсотки всіх робітних сил. Відрадним явищем є те, що збільшилося число затруднених в нефармерських підприємствах на 448,000. Число затруднених у фармерстві в цьому весняному часі сезоново збільшується. Число безробітних в березні ц. р. становило також 5.5 відсотка всіх затруднених, в лютому ц. р. 5.6 відсотка, а в квітні 1961-го року — 6.9%. Секретар праці вдоволений із того, що впало число безробітних і що зросло число затруднених, бо це свідчить про те, що економіка зростає, і нема вже ні сліду з минулорічної рецесії. Але Ґолдберґ турбується тим, що число довготермінових безробітних є майже без змін — 1,483,000. Всі вони є без праці по 15 або і більше тижнів. Ґолдберґ висловив надію, що Конґрес ухвалить ті проєкти, які вніс уряд, щоб поліпшити долю довготермінових безробітних.

КЕННЕДІ ПРОМОВЛЯЄ ДО РОБІТНИКІВ

Президент Кеннеді на трибуні промовців під час свого виступу на конвенції спілки автомобільних робітників в Атлантік Сіті, Ню Джерзі, в якому він вимагав від робітництва стриманости і відповідальности в їх домаганнях підвищування заробітних платень.

Кеннеді обмежує ролю уряду при вирішуванні спорів між робітниками і працедавцями

Вашингтон. — Президент Кеннеді на пресовій конференції 9-го травня кілька разів говорив про те, що уряд не може вмішуватися до всіх спорів між робітниками і працедавцями при вирішуванні нових договорів про працю і при страйках. Журналісти звертали увагу на те, що в країні є кілька страйків і уряд повинен зайняти становище до них. Страйкують будівельні робітники в Каліфорнії, є часописний страйк в Дітройті і Міннеаполісі, ведуться переговори між залізничниками і залізничими компаніями та в деяких летунських лініях. Президент заявив, що уряд може грати активну ролю при непорозуміннях робітників і працедавців у важливих для цілої країни підприємствах, але уряд не може висилати своїх представників до кожного міста, де заіснував спір між робітниками і працедавцями, бо ці спори мають вирішуватися між самими робітниками і власниками підприємств.

Екзекутива і мистецька комісія Комітету Пам'ятника Шевченкові розглядали справу жюрі

Ню Йорк. — У вівторок, 8-го травня ввечері, тут у приміщенні Українського Інституту Америки відбулися чергові наради членів Екзекутиви Пам'ятника Шевченкові, на порядку яких, між іншими справами, був вибір відповідного жюрі для оцінки надісланих порядком конкурсу проєктів пам'ятника Кобзареві у Вашингтоні. В нарадах Екзекутиви взяли участь: екзекутивний директор Йосип Лисогір, що проводив зборами, заступник голови Комітету і президент Української Вільної Академії Наук проф. Олександер Архімович, секретар Комітету д-р Ярослав Падох, скарбник Ігнат Білинський та пп. Василь Мудрий, Антін Драган і Вол. Душник, як також директор канцелярії Комітету п. Юліян Ревай. Із звітів виходило, що по день 8-го травня ц.р. на будову пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашингтоні зібрано та переслано до Комітету 219,570.29 долярів — ця сума включає вже також понад дві тисячі долярів відсотків від льокати зібраних фондів, переважно в українських щадницях. Збіркою, яка продовжується, займається 226 місцевих Комітетів Пам'ятника Шевченкові. З жалем стверджено, що з усіх 66 центральних організацій, що входять в склад Комітету Пам'ятника Шевченкові, досі тільки 16 надіслали відповідну пожертву із своєї каси. Усім тим, що ще досі цього не зробили, канцелярія висилає відповідну пригадку.

Прийнято до відома зголошений жест відомого нашого лікаря-громадянина з Нюарку, д-ра Богдана Олесницького, що рішив пожертвувати на фонд будови пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні суму 2,500.00 долярів з пропозицією використати ці гроші для акції, що крім повернення цих грошей може здобути ще додаткові фонди. Екзекутива розглянула і апробувала текст грамоти в мистецькому оформленні мистця Сергія Макаренка. Ця грамота з кольоровим автопортретом Шевченка буде передана усім тим, хто пожертвував на фонд будови пам'ятника 25 або більше долярів. На нарадах найбільше уваги віддано справі складу кваліфікованого жюрі, що має оцінити надіслані проєкти пам'ятника. У висліді конкурсу надіслано 17 таких проєктів. Вони зберігаються в замкненому приміщенні Українського Інституту, а коперти з іменами авторів переховується в одному з місцевих банків. Ця справа була ще предметом нарад членів Екзекутиви із членами Мистецької Комісії, яка в тому самому часі і приміщенні відбувала свої наради. Намічено ряд кандидатів на членів жюрі, між якими є і декілька видатних представників американського мистецького світу. Остаточний склад жюрі із запропонованих Мистецькою Комісією кандидатів визначить Головна Управа Комітету Пам'ятника Шевченкові впродовж цього місяця. Тим часом у Вашингтоні пороблено відповідні заходи для урядової апробати площі при вулиці „П" в трикутнику де зливаються вулиці 22 і 23-тя в північно-західній частині столиці. Площу цю вибрав Комітет Пам'ятника Шевченкові з кінцем минулого місяця.

ЗДА за рівновагу збройних сил під час розброєння

Женева. — З'єдинені Держави відкинули совєтську пропозицію, щоб зараз у першій стадії міжнародного розброєння ЗДА й СССР зменшили свої наземні війська до 1,700,000 та щоб ЗДА водночас скасували тоді всі свої заморські бази і щоб обидві сторони знищили вже в першій стадії роззброєння всі засоби перевоження та перекидання атомової зброї. Американський делеґат Артур Дін одверто признав, що ЗДА не можуть мати довір'я до СССР і тому мусять дбати, щоб у ході міжнародного роззброєння не була захитана рівновага збройних сил у світі в користь Совєтів. ЗДА — заявив він — зобов'язані боронити своїх договірних союзників і тому не можуть позбавляти себе засобів, потрібних для такої оборони. Величезна віддаль ЗДА від західньо-европейських союзницьких з Америкою країн при одночасній наявності сов. армії в Европі ставить ЗДА в гірше становище. Дін ще раз виступив також проти совєтської тези, що контролювати можна тільки те, що зроблено вже в ході роззброєння, а не те, що треба зробити. Як можна ствердити, скільки атомових бомб, скільки літаків, здатних перевозити їх, чи підводних човнів з атомовими бомбами ще залишилось, крадькома збережені, якщо не буде міжнародної контролі? У відповідь комуно-польський делеґат Маріян Нашковський знову повторив большевицькі теревені, що Америка хоче контролю над збройним, а не роззброєнням та що вона не хоче позбутись атомової зброї, потрібної їй для аґресивної війни.

Аденауер проти участи Британії в Спільному Господарському Ринку

Бонн. — Західньо - німецький канцлер Конрад Аденауер змінив своє становище в справі участи Британії в Спільному Господарському Ринку та вважає, що інтереси Британії є настільки інші, як інтереси західньо - европейських континентальних країн, що її повна участь в тому економічному бльокові не була б для того бльоку корисною. Канцлер Аденауер мав — за твердженням преси — висловитись до своїх розмовців під час свого перебування в Західньому Берліні, що Спільний Господарський Ринок, членами якого є шість західньо - европейських континентальних країн, повинно здійснити заплановане політичне об'єднання коштом самопожертви всіх його членів з деяких своїх суверенних справ та що з цією справою нема чого чекати на приступлення Британії. Аденауер висловився тільки за частинну приналежність Британії до Спільного Господарського Ринку.

Бен Ґуріон перестерігає проти загрози для Ізраїлю

Єрусалим. — Ізраїльський прем'єр Давід Бен Ґуріон виголосив з нагоди 14-річчя ізраїльської держави в минулий вівторок 8 травня ц. р. велику промову через радіо, в якій стверджував великі осяги Ізраїлю в усіх ділянках суспільного життя, але водночас перестерігав, що постійне вороже відношення арабських сусідів Ізраїлю, які не визнають його державности та наставлення на знищення її, є джерелом вічної великої небезпеки. Тому Бен Ґуріон таврував гін деяких кол ізраїльського населення до вигід і такого легкого життя, що суперечить існуючій загрозі. Бен Ґуріон звертався до всіх жидів у світі за дальшою матеріяльною і моральною допомогою для Ізраїлю та водночас закликав до відбудування поруйнованих по всьому світу жидівських громад.

Президент д-р Степан Витвицький перестерігає проти провокаційного „відкритого листа"

Ню Йорк. — В останньому часі на адреси багатьох українців надіслано анонімово з Ню Йорку і з Брукліна друкованого на тонкому папері „Відкритого листа", за підписом „Президент УНР в екзилі д-р Ст. Вітвицький". Лист датований „в березні 1962 р." та скерований „до наших друзів - українців". Стиль, як і зміст того листа, що відноситься до політики і цілей УНРади та її діячів, вказує недвозначно на аґентурне походження та провокаційні цілі і навряд чи хто з тих, кому цей лист надіслано, зрозумів і оцінив його інакше. Але для порядку президент д-р Степан Витвицький надіслав до Редакції листа, датованого 9-го травня 1962, в якому заявляє: „Довідуюся, що багато наших громадян отримують двосторінкового друкованого листа за підписом „Президент УНР в екзилі д-р Ст. Вітвицький". Заявляю оцим що з тим еляборатом, якого очевидною ціллю є здискредитувати мене і цілий Державний Центр УНР на чужині, не маю нічого спільного та що слід уважати його за звичайну комуністичну провокацію. — Д-р Степан Витвицький, Президент УНР в екзилі".

Концерти веснянок і гаївок відбудуться в неділю в Нюарку і в Ню Йорку

Ню Йорк. — Український Музичний Інститут в Америці влаштовує серію концертів українських веснянок і гаївок в опрацюванні українських композиторів для фортепіяну, хору й оркестри. У програмі концертів твори Дремлюги, Леонтовича, Лисенка, Лиська, Людкевича, Оранського, Ревуцького, Соневицького, Стеценка і Фоменка, багато з них написані спеціяльно для програми цих концертів. Перший концерт із цієї серії відбудеться в неділю дня 13-го травня ц.р. о год. 4-ій по полудні в залі Української Централі 180 Вільям Стріт у Нюарку і другий цього ж самого дня о год. 7-ій вечора в залі Джуньйор Гай Скул при 71 Авеню „Б" у Ню Йорку. Третій концерт відбудеться в суботу дня 19 травня ц.р. о год. 7-ій вечора в залі Кук Джуньйор Гай Скул при 13-ій Стріт і Лавден Стріт у Філядельфії. Проводить концертами, як диригент проф. Юрій Оранський, акомпаньюватиме п-на Галя Савчак. Вперше виступлять на цих концертах хор УМІ і струнна оркестра УМІ із Філядельфії.

Президент просить Конґрес про повновласті зменшувати податки під час рецесії

Вашингтон. — Президент Кеннеді звернувся до Конґресу з просьбою про повновласті, щоб він міг зменшувати федеральні податки, щоб поборювати економічну рецесію. Згідно з цим проєктом Президент мав би право зменшити податки до 5 відсотків на протяг шістьох місяців, а після того, на випадок потреби міг би це зменшення продовжити на дальшого півроку. Зменшення федеральних податків на один відсоток зменшило б федеральні прибутки на два більйони долярів. Коли б Президент зменшить податки аж на 5 відсотків, то в руках платників податків залишилося б дол. 10 більйонів, які скріпили б економіку, бо збільшили б рух в торгівлі. В політичних колах немає надії на те, щоб Конґрес цього року прийняв урядовий проєкт про повновласті для Президента зменшувати федеральні податки. Президент вислав вже кілька інших проєктів до Конґресу, які мають за ціль поборювати рецесію, коли б вона загрожувала цій країні.

ЄДНІСТЬ ЗАХОДУ — ПЕРЕДУМОВОЮ УСПІХУ В СПРАВІ БЕРЛІНУ, — СТВЕРДЖУЄ КЕННЕДІ

Вашингтон. — Від єдности Заходу залежить успіх політики Заходу в справі Берліну, зокрема залежить від неї доля східніх німців — ствердив президент Кеннеді на своїй пресовій конференції, яку перевів в минулу середу 9-го травня ц.р. Водночас Президент висловив велике вдоволення вислідом Атенської конференції міністрів НАТО в минулому тижні, при чому покликався на признання успіху тієї конференції канцлером Аденауером та на допис в „НЙ Таймсі" Дрю Мідлтона з Атен. Справа Берліну і останні події в Ляосі були одинокими закордонно - політичними справами, заторкненими на тій останній пресовій конференції Президента. Він заперечив, наче б між ЗДА й Західньою Німеччиною існувала засаднича розбіжність поглядів на справу Берліну та спосіб трактування її в розмовах з большевиками. Навпаки, він ствердив, що Західня Німеччина також погоджується, що треба вести ті інформаційні розмови, які з'ясували б можливості порозуміння з Москвою в цій справі. Президент признав, що канцлер Аденауер не вірить в успіх тих розмов, алу тут же додав, що він також ніколи ни виявляв надто великого оптимізму та що не є виключене, що ті розмови не матимуть успіху. Проте необхідно їх переводити і вони будуть продовжуватись. Нема також засадничої розбіжности між Вашингтоном і Бонном щодо міжнародної комісії чи аґенції, яка наглядала б над комунікацією між Берліном і Заходом. Існують тільки різниці думок щодо складу тієї комісії. Президент рішуче заперечив, наче у ЗДА думали будь-коли про визнання de jure чи de facto східньо-німецького режиму. Він пригадав, що ось напр. у справі Ляосу ЗДА засідають в Женеві на міжнародній конференції разом із китайськими комуністами, але не визнають комуно-китайського режиму. Зате Президент таврував публічне дебатування подробиць переговорів з большевиками про Берлін і то часто тоді, коли американські пропозиції є тільки предметом внутрішньо-альянтського обмірковування та не були ще пред'явлені Москві. За найпершими коментарями американської преси ці критичні завваги Президента стосувались власне західньо-німецької преси та самого канцлера Аденауера за його завваги з останніх двох берлінських пресових конференцій.

Що стосується справи Ляосу, то Президент гостро натаврував яскраве зламання ляоськими комуністами військового перемир'я в Ляосі наступом на два міста, Нам Та і Муонг Сінг, які не були в комуністичних руках в дні підписання того перемир'я 3-го травня мин. року. Президент покликався тут на договорення з Хрущовим рік тому у Відні, що Ляос повинен бути об'єднаною, незалежною і невтральною країною та що зламання комуністами перемир'я перечить тому домовленню. Водночас Президент натаврував надмірно довге зволікання з створенням одного компромісового невтрального уряду в Ляосі та приписав тому зволіканню вину за такі воєнні інциденти, як той з останнього тижня. Президент поінформував, що в той сам день відбулась нарада представників державного департаменту — Аверелла Гаррімана і Джорджа Болла — з совєтським амбасадором у Вашингтоні Анатолієм Дорніним та що у Москві інтервеніювали у Громика американський і британський амбасадори. Президент признав, що ставка на невтральний компромісовий уряд в Ляосі є ризиком, але звернув увагу, що й американська збройна інтервенція в Ляосі була б також ризиком, а третьої розв'язки цієї проблеми нема.

Дін Раск нараджується в Австралії і Новій Зеляндії

Канберра. — Державний секретар перевів минулий вівторок в Канберрі в Австралії на нарадах з австралійським міністром закордонних справ Ґарфілдом Бервіком та новозеляндським прем'єром Кейтом Гоіоке, який водночас є міністром закордонних справ своєї країни. ЗДА, Австралія і Нова Зеляндія є пов'язані окремим союзницьким договором, відомим від перших літер тих трьох держав, як АНЗУС. У першій тригодинній нараді переговорено справи міжнародного роззброєння, Берліну, атомових детонацій, ситуації в Південній Азії та нових достав совєтської зброї для Індонезії з можливістю вжиття її в індонезійській воєнній кампанії проти Голляндії за Західню Ґвінею. Окрему частину нарад державного секретаря з австралійськими й новозеляндськими державними мужами становить пролема західньо - европейського економічного бльоку Спільного Господарського Ринку. Названі дві тихоокеанські держави закидають ЗДА, що ЗДА фаворизує участь Англії в Спільному Господарському Ринкові із шкодою для інших членів Британського Коммонвелту. Державний секретар пояснював ролю ЗДА в цій справі та заявив, що всі позаевропейські країни мусять перевести ревізію своєї економіки і своїх торговельних зв'язків та можливостей експорту у зв'язку з постанням нової економічної потуги, якою став Спільний Господарський Ринок.

В АМЕРИЦІ

● **Колишній президент** Гаррі Труман відзначив 78-річчя народини на прийнятті в Кензас Сіті, на якому було 250 гостей. Між гістьми були колишні члени уряду Трумана, визначні політики та віце - президент Линдон Б. Джансон. Труман був в доброму настрої. Джансон назвав Трумана одним із великих американських президентів, який врятував Західній Берлін, Південну Корею, Грецію і Туреччину та Італію від комунізму.

● **Колишній міністер** закордонних справ у Венесуелі д-р Оскар Ґарсія Велютіні надрукував листа у каракаській пресі, в якому спростовує місця з книжки колишнього віце - президента Ричарда М. Ніксона п. з. „Шість криз". Як відомо у Венесуелі були гострі демонстрації проти Ніксона. Велютіні називає деякі твердження „неправдивими".

● **В 1961-му році** в ЗДА народилося рекордово велике число дітей: 4,282,000. В 1960 році народилося було дітей 4,257,650. Число смертних випадків між дітьми було також рекордово мале — 108,200, що рівняється 25.3 на кожну тисячу. В 1960-му році цей відсоток був 25.7 на тисячу.

● **Суддя** Найвищого Суду Вілліям О. Даґлес, промовляючи до студентів університету, твердив, що ЗДА не виграють змагання з комуністами в нерозвинених державах, бо комуністи там поширюють велику кількість своєї ідеологічної літератури, а ЗДА малощо роблять, щоб вияснити програму демократичного світу. ЗДА повинні вислати до тих держав тисячі своїх учителів, які вчили б молоде покоління про ідеали демократії.

● **Колишній віце - президент** Ричард М. Ніксон разом із дружиною запросив 75 часописних репортерів разом із жінками на прийняття, під час якого показував їм свій новий дім в Лос Анджелесі, що коштував його дол. 150,000. Дім стоїть в гарному місці і є елеґантно влаштований. Жінки хвалили надзвичайну чистоту в цьому домі.

● **8-го травня** в північній частині Нюйоркського стейту впав сніг і температура декуди була нижча від 32-ох ступнів. Сніг впав в повіті Солівен, в Бінґгемтоні і Елмайрі, але зараз стопився. В Ню Йорку температура понизилася була до 44-ох ступнів.

У СВІТІ

● **У Лісбоні,** столиці Португалії, відбулись в минулий вівторок знову бурхливі студентсько - робітничі демонстрації, що їх влада розігнала газовими бомбами та стрілянням війська й поліції в повітря. Все ж, один демонстрант був серед сутичок з поліцією вбитий, а багато було ранених. В офіційному комунікаті названо ту демонстрацію новим виступом комуністів. Уряд вислав на вулиці Лісбони крім поліції 3.000 війська. Демонстранти протестували проти реакційної політики диктаторського уряду Салязара.

● **Совєтська преса** твердить, що два американські сержанти, які три тижні тому дістались в Південному В'єтнамі в полон до комуністичних партизанів та були звільнені партизанами в минулому тижні, таврували перед комуністами американську політику і твердили, що вони опинились на протикомуністичному фронті у В'єтнамі „проти їх волі".

● **Командування** військ Об'єднаних Націй, насправді ЗДА, в Південній Кореї залвило у мішаній Військовій комісії для справи перемир'я в Кореї, що комуністи порушили договір про перемир'я в періоді від 19 березня до 30 квітня ц. року — 66 разів. У 22-ох випадках комуністи приносили в здемілітаризовану зону автоматичну зброю.

● **В Заарщині в Західній Німеччині** 45.000 рудокопних робітників вийшли на страйк, спаралізувавши цілком тамошній вугільний промисел. Цей страйк — перший за багато минулих років. Підвищення цін на автомобілі „Фольксваґен" і цей страйк рудокопів є ударами по політиці міністра економії „батька німецького господарського чуда" Людвіґа Ергарда, який старався не допустити до зьишки цін ані платень.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Кеннеді і робітники

Президента Дж. Ф. Кеннеді зустріли на конвенції спілки Об'єднаних автомобільних робітників, що нараховує 995.000 членів і є могутньою силою в крайовій економіці, овацією, яка заманіфестувала назверх популярність не тільки особи нинішнього Президента, але й взагалі Демократичної партії в робітничих лавах. Тому й Президент правильно зауважив, що коли він в останньому часі виступав на форумах Федеральної торговельної палати й Американського Лікарського Товариства, то дивувався, як він міг перемогти в президентських виборах, і зрозумів це щойно з'явившися на отому робітничому зібранні.

Проте, по суті, виступ Президента на конвенції автомобільних робітників у Маямі Біч в минулий вівторок мав не партійно-політичне, а господарське значення. Істотний зміст промови Президента стосувався наболілої проблеми платень і цін. Президент покликався на свій недавній виступ проти підвищення цін на сталь і апелював до учасників конвенції, щоб вони не вимагали підвишки платень, яка спричинить нову звишку цін. Центральною нотою тієї президентської промови була турбота уряду про стабілізацію цін і платень, як одну з гарантій стабільности крайової економіки, як одну з передумов зрівноваження бюджету та закріплення вартости доляра. Президент заперечив так само, як минулого тижня перед репрезентантами великого бизнесу у Вашингтоні, що уряд не хоче контролювати й регулювати цін, але водночас покликався на свою відповідальність за добробут в країні і долю вільного світу.

Хоч президент Об'єднаних автомобільних робітників Волтер Рутер прославляв Джана Ф. Кеннеді, представляючи його 10.000 делегатів, і хоч ці останні не раз переривали промову Президента бурхливими оплесками, проте вони — як підкреслюють найперші коментатори — глухою мовчанкою зустріли заклик Президента, щоб їхня спілка не вимагала підвищення платень в недалеких переговорах у справі нового трудового контракту в летунському, ракетному та сателітному промислі. Саме таку вимогу заповів був недавно Волтер Рутер, і невідомо, чи він відмовиться від неї під впливом цього вівтіркового заклику Президента. Волтер Рутер не признає також принципу, що його пропагує уряд Дж. Ф. Кеннеді, щоб підвищення платень були зрівноважувані зростом продукції згідно з числом робітних годин, себто — іншими словами — зростом продукційних зисків. Навпаки, саме напередодні тієї конвенції в Маямі Біч Об'єднані автомобільні робітники проголосили, що вони будуть старатися „наздогнати" підвищення платень у летунсько - ракетному промислі, щоб вони дорівнювали платням у промислі автомобільному. Можна зрозуміти журбу Президента, щоб ті „перегони" у платнях не відбувалися надто швидко, коли пригадати, що в летунському, ракетному й сателітному промислі не рядові громадяни - покупці, а держава є головним, якщо не одиноким покупцем - платником. Коли ж Волтер Рутер погодився, що підвищення платень має покриватись не „з кишень консументів внаслідок звишки цін", а з „крайової продуктивности", то він, проте, зазначив, що заробітки мусять зростати швидше, аніж зростає продукція.

Таким чином бачимо, що коли робітники захоплено приймали обітниці Президента щодо підвищення відшкодувань за безробіття, щодо скасування расових бар'єрів і щодо більших можливостей праці для американської молоді, і коли з великою увагою слухали про зв'язок американської економіки з Спільним Господарським Ринком Західньої Европи, то вони дуже неохоче сприймали заклики до скромности в ділянці платень. Таким чином боротьба уряду проти підвищування спіралі цін і платень залишається надалі найпершою його журбою.

Метушня довкола 1100-ліття

Кілька місяців тому російська політична еміграція у ЗДА, за браком будь-якої конкретної роботи чи, як кажуть росіяни, „от нечево делать", видумала собі ювілей — „1100-ліття Російської держави". Для тієї цілі створено навіть окремий комітет під проводом проф. Н. Тімашова, як голови, і цілого гурту російських еміграційних особистостей, таких, як князь С. Белосельський - Белозерський, Г. Новицький, Б. Сергієвський, проф. Д. Грігор'єв, проф. М. Новіков, проф. Б. Одінцов, І. Сікорський, графиня А Толстая та інші. По „довгих і важких" заходах, проклямаціях і метушні вирішено відзначити цей ювілей „урочистим зібранням" в неділю 13-го квітня ц. р., в авдиторії нюйоркського міського коледжу. Крім мистецької частини з деклямаціями й читанням уривків із праць російських шовіністичних учених Ломоносова, Карамзіна та інших, в програмі цього зібрання передбачена промова проф. Ульянова під назвою „Історичний досвід Росії".

Не зважаючи на велику участь професорів, а то й істориків у „святкуванні" цього ювілею, ніхто ні з них, ні з аранжерів не призадумався над тим, наскільки відповідає історичній дійсності відзначувана ними дата і проклямована 1100-ліття . . . „российского государства". Року 862-го ніякої „російської держави" на Сході Европи не було, отже сама ця дата є мітичною. Того року, як записано в літописі, прибув до Великого Новгороду леґендарний варязький князь Рюрик, але ця дата цілком спірна, недоведена і її ставлять під сумнів не лише противники варязької теорії, але й її прихильники. Першою обґрунтованою історичною датою є дата підписання київським князем Олегом договору з Візантією — 911-го року.

Щодо „російської держави", офіційним початком якої, як заявляють ініціятори й організатори цього „святкування" у своїх друкованих в російській еміґрантській пресі заклинах, то ні такої держави, ні навіть такої назви 1100 років тому не було. За київською княжою державою пізнішого часу закріпилася була назва Русь, походження якої може бути не тільки варязьке, але й місцеве, назва, яка не є ідентичною із назвою Росія, що була уведена вперше офіційно за грецькими джерелами 14-го віку московським царем Олексієм Михайловичем, який 1654-го року присвоїв собі самовільно титул „царя Великої і Малої Росії".

Не виводять початків Росії, значить „російського государства", від 862-го року і мітичного Рюрика навіть совєтські шовіністичні історики, які, як це зафіксовано у Великій Совєтській Енциклопедії, початок „русскої" багатонаціональної держави встановлюють на кінець 15-го віку, коли почала формуватися держава великих московських князів, що прийняли згодом титул царів. До староруської держави княжої доби чи пак київського періоду ця справжня вже Росія мала хіба те відношення, що вона зброєю і підступом позагарбувала поступово і землі та городи Новгороду і Києва.

Беручи до уваги всі ці історичні факти, треба визначити спроби російських еміґрантських учених і „вождів" підводити під розуміння „російського государства" і „Росії" цілі віки історії Києва й Новгороду, які були цілком окремими державними і етнічно-національними організмами, як прояв шовінізму й імперіялізму. У своїй основі ці спроби йдуть по лінії російських великодержавницьких аспірацій і намагань задержати за всяку ціну цілість і єдність теперішньої комуністичної імперії і її панування над поневоленими протягом п'ятьох віків країнами і народами. Актуальною ж ціллю всієї цієї метушні російської еміґрантщини з мітичним „1100-літтям російського государства" є дальше баламучення світової опінії і перешкоджування усім акціям Заходу, спрямованим на підтримку справи визволення поневолених Москвою народів та остаточну ліквідацію колоніялізму в світі.

ЧОМУ АМЕРИКАНСЬКІ ЖІНКИ ПРАЦЮЮТЬ?

За останніх десять років число американських жінок, затруднених поза своїм домашнім вогнищем ради „куска хліба", зросло до небувалих досі меж. Такий стан щораз більше хвилює громадську опінію, мовляв, працююче жіноцтво „позбавляє" мужчин заробітків, посилює хвилю безробіття тощо. Ще й до того в добі, яка жінкам - господиням дала стільки вигод, навіть люксусу — в їхніх нелегких і відповідальних обов'язках, як „пані дому" та матері - виховниці свого потомства. Робітничий світ праці, також деякі круги американського суспільства поважно стурбовані таким оборотом справи. Деякі кола навіть гостро критикують працедавців, а також і чоловіків своїх жінок - робітниць, що таке поважне число одружених жінок шукає для себе заробітків поза домом.

Щоб частинно заспокоїти стурбованих таким станом чоловіків, поміж ними соток тисяч таких, які вже довгий час не мають праці, офіційні і компетентні чинники у Вашингтоні стараються вияснити цю важку проблему, даючи факти та аналізуючи обставини й причини такого „кривдячого" стану для чоловічого світу праці.

Нещодавно появився у Вашингтоні звіт асистента секретаря праці, Естери Петерсон, яка також очолює Жіноче Бюро при Департаменті Праці. Пані Петерсон каже, що це — просто смішна річ твердити, що доба електрону спричинила у цій країні таку велику хвилю працюючих жінок. Не технічний поступ і не нові винаходи, але економічні потреби змушують одружених жінок іти до праці, твердить Естера Петерсон.

Це факт, що нині число працюючих жінок найвище за всі часи, що одна третина одружених жінок у ЗДА працюють поза домом. Що більше, ця компетентна жінка з Вашингтону каже: „пропорція працюючих жінок зростатиме стало і поступово". В 1970-му році приблизно 18 - 20 мільйонів працюючого люду в ЗДА будуть жінки. Для порівняння подано, що в 1950 році лише вісім з половиною мільйонів жінок працювало поза домом, а в 1960-му році число затруднених жінок становило вже дванадцять з половиною мільйонів.

Але, з притиском стверджує пані Естера Петерсон, дотеперішнє число працюючих жінок не стоїть у жадному відношенні до безробіття між чоловіками. Вона каже: „Це основне непорозуміння твердити, що жінки забирають чоловікам працю". Несподівано для „покривдженого" чоловічого світу праці, також президент Кеннеді п о т вердив слушність висновків пані Петерсон.

Як подають деякі звітодавці, президент Кеннеді виготовив спеціяльну промову - виступ на цю дразливу тему. Цю промову будуть надавати через сітку телевізійних стацій в місяці червні. Президент Кеннеді гостро противиться намаганню деяких чинників позбавляти жінок праці, мовляв, вони відбирають її чоловікам. Ось деякі цікаві думки Президента, сказані в обороні працюючого світу жіноцтва:

Найбільше число затруднених жінок — це канцелярійні робітниці. Друга щодо чисельности група — це робітниці в ресторанах, пральнях і інших місцях затруднення, типового для жіноцтва. Інші жінки затруднені у професійній праці, як вчительки або технічні сили в різних установах. Годі казати, що для жінок не треба стільки праці-заробітку, як для чоловіків, лише з тої рації, що вони — жінки. Як виявляє статистика, понад чотири з половиною мільйони жінок є „головами родин", а половина забезпечує матеріяльне утримання своїм родинам. Чоловіки більшости працюючих жінок заробляють менше, як $5.000. Найбільш чисельна категорія працюючих жінок — це є ті жінки, чоловіки яких не мають праці.

Слідкуючи далі за висновками Естери Петерсон, виходить, що одним із головних моментів, які вирішують жіночу працю поза домом, є те, чи жінка - робітниця має діти, як також їх вік. На п'ять жінок-робітниць припадає дві, діти яких є в шкільному віці. Але на шість жінок - робітниць лише одна працює поза домом, якщо в неї діти молодші від трьох років. Важливим фактором є кваліфікація жінки - робітниці. Заробітки жінок тим вищі, чим вищі їхні студії, звітує Естера Петерсон.

Ось факти на потвердження цього стану: половина усіх жінок, що закінчили коледжі, працює за фахом. Дві п'ятих, що закінчили середні школи, і одна третя, що закінчили публічні школи, працюють поза домом. Це статистика з 1950-го року. Автоматизація праці позначиться однаково і на чоловіках, і на жінках.

Розв'язка проблеми — повторила пані Петерсон за президентом Кеннеді — не є позбавлення жінки можливости заробляти гроші, але поширення можливости праці для одних і других здоровою економікою країни.

С. Т.

НОВЕ ЦИВІЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО В СССР

У грудні минулого року Верховний Совєт СССР затвердив „Основи" цивільного законодавства та „Основи" цивільного судочинства Совєтського Союзу і союзних республік. На ґрунті цих „Основ" кожна республіка виробляє тепер цивільні кодекси, „з врахуванням особливостей кожної республіки".

Дійсно, надійшла пора. Адже цивільний кодекс Української ССР був прийнятий ще в 1922-му році, а процесуальний — у 1929-му році. Очевидно, життя підказує зміни в деяких застарілих законах, але закони в беззаконній державі добре характеризує само ж таки російське прислів'я: „Закон — дишло, куда повернул, туда і вишло".

Отже, дня 1-го травня по всіх республіках СССР вводяться нові кодекси. Що ж там нового? Ідуть вони в ногу з життям чи проти нього? Офіційно сказано, що нові закони „повинні активно сприяти розв'язанню завдань будівництва комунізму" . . .

Слідом за новою програмою партії, затвердженою на 22-му з'їзді в Москві, „Основи" цивільного законодавства виходять з того положення, що особиста власність не є базою для громадян СССР, а є лише похідною від т. зв. „соціялістичної" власности. Звідси йде казуїстика: громадяни СССР можуть бути власниками тільки такого майна, яке має задовольняти їх особисті культурні й матеріяльні потреби. Бо, мовляв, чим ближче до комунізму, тим більше громадяни матимуть від держави. Розшифрувати цю тезу дуже легко: це означає, що чим далі, тим міцніше братиме під свою контролю комуністична держава людську одиницю, зводячи всіх людей до заробітничан, що працюють на державу: тоді „нова кляса" — за висловом М. Джіласа — цілковито перетвориться в державних капіталістів - монополістів.

За новим законом громадянин СССР може мати лише один будинок. Також подружжя з дітьми може мати лише один будинок. Найбільші розміри будинку для приватного користування встановлюється республіканськими органами окремо. Бо хоч в умах провідників СССР існує „совєтський народ", „моноліт" тощо, життя каже що інше: наприклад, розмір хат на Україні відмінний від розміру типового будинку в Кавказьких горах. Також окремі республіки мають встановити, скільки худоби має ще право тримати одна родина в даній республіці. Цей „закон" — унікальний, бо навіть у Ґані влада не обмежує людям кількости худоби, а навпаки — заохочує плекати якнайбільше.

Дотепер власник щадничої книжки був і неподільним власником вкладених грошей, а інші члени родини не мали жадних прав на ті гроші. „Соціялістична мораль" довела до того, що, особливо в останні роки, чим далі, тим більше „голів" родин кидають усе і зникають із забраними в щадничій касі грішми (адже гроші може взяти лише той, на кого записана книжка). Тепер допускається судовий позов збоку дружини й дітей, щоб і вони мали право на родинні фонди. За новим законом дозволено стягати гроші з платника аліментів навіть тоді, коли він не працює: їх беруть з його щадничої книжки. Цей драстичний закон схвалено тому, що занепад моралі, збайдужіння батьків пішли вже задалеко.

За новим законом скорочено кількість причин, через які можна виселяти мешканців з найнятого ними мешкання. Тепер без звернення до суду в Українській ССР адміністративно можуть викинути з будинку людину лише тоді, коли вона насильно зайняла чуже помешкання, або ж насильно зайняла мешкання в будинку, призначеному на злам (люди, не маючи де жити, займають і руїни).

Приказку про „закон — дишло" особливо яскраво підтверджує 5-та стаття нового закону: „Цивільні права охороняються законом, за виключенням випадків, коли вони здійснюються в суперечності з призначенням цих прав у соціялістичному суспільстві в період будівництва комунізму"... Така плутанина у формулюванні закону не випадкова: вона потрібна владі, яка тримається на беззаконні.

Василь Гальченко

Мусульманська поліція помагатиме в боротьбі проти терористів в Альжирії

Альжир. — Французькі власті в Альжирі погодились на включення до збройних сил, що борються проти французьких терористів — 2.000 вояків з мусульманської партизанської армії до окремої мусульманської поліції, яка візьме активну участь в береженні безпеки в двох найбільших містах Альжиру — Альжирі й Орані. Можна припускати, що ті мусульманські поліціянти не будуть такі пасивні й поблажливі у відношенні до терористів, які систематично стріляють до мусульманських чоловіків і жінок на вулицях міст, як є ними французькі вояки й поліціянти. До півночі в минулий вівторок французькі терористи перевели знову 37 індивідуальних терористичних атак в місті Альжирі, вбивши при цьому 27 мусульман і одного европейця та зранивши 17 мусульман. З-посеред убитих були також дві жінки. Число жертв французьких терористів в Альжирі зросло до 4.362 вбитих і 8.777 ранених. Французькі власті звернулися до мусульманського тимчасового уряду Альжиру з осідком в Тунісі, щоб він пред'явив список бажаючих служити в мусульманській поліції. Коли той арабський уряд переслав список вояків колишньої повстанської армії — французи без спротиву негайно затвердили його, давши цим доказ своєї доброї волі до співпраці в поборюванні тероризму.

ЄДИНІЙ

Вродливе личко
й променисті очі —
Яке це щастя
у житті людськім . . .
Коли ж і серце
сяє нам жіноче
І гріє нас
ясним огнем своїм, —
Що може бути
краще у цім світі,
Де стільки радости
і стільки зла?
Нехай же будуть
нам серця розкриті,
Мов у повітрі
два легких крила!

МИК. ТЕРЕЩЕНКО

ВИМИРАЮЧА БІЛА ҐВАРДІЯ

Енергійна діяльність українських еміграційних політичних чинників не мало тривожить росіян — оборонців „єдиної неділимої матушки Росії". Це добре видно хоч би з такого факту: стаття „Прапори поневолених народів", вміщена в „Свободі" (ч. 76), знайшла відгук не тільки серед українського громадянства, але й серед згаданих вище оборонців „єдиної — неділимої".

Вони негайно надіслали авторові брошури п. Робертові Ремзєєві свої „матеріяли", які, одначе, не тільки не захитали його симпатій до поневолених Москвою народів, а навпаки — викликали в нього лють на людей, які ширять наклепи проти тих народів.

Що ж це за матеріяли? — Супровідний лист Григорія Чеботарьова, росіянина, що є професором Принстонського університету, датований 17-го березня 1962-го року.

На вступі листа Чеботарьов заявляє, що відбитки цього листа розсилається до всіх членів Конгресу ЗДА, в допомогу резолюції конгресмена Френсіса Е. Волтера, яка пропонує, щоб Демократична і Республіканська партії розв'язали їхні національні групи. Це — каже автор листа — мало б бути зроблене вже давно, особливо щодо таких національностевих груп, які провадять не-американську, еґоїстичну діяльність. „Декотрі з тих груп — пише він — знані з їхнього постійного неправдивого і н ф о р м у вання Конгресу ЗДА, як, наприклад, т. зв. Український Конгресовий Комітет Америки, очолюваний проф. Левом Добрянським, який не має права репрезентувати великої більшости правдивих українців. Два залучники - довідки, які пересилаю з цим листом, дадуть вам уявлення про неправдиву інформацію та шкоду, роблену ЗДА".

Перша довідка — це зміст промови самого проф. Чеботарьова, яку він виголосив у Жіночому Клюбі в Принставн, Ню Джерзі, на тему „Поневолені народи", а друга — це витяг з іншої його промови, яку він виголосив у справі Закону ч. 86-90 і яка була надрукована в „американському історичному журналі" („Російський Огляд") і підписана 16-ма активними та емеритованими професорами 12-ох університетів.

„Виступаючи з доповіддю в Жіночому Клюбі — пише в своєму листі Чеботарьов, — я не знав, що група прихильників Добрянського 22-го січня 1962-го року знову намагалась одержати ухвалу Конґресу на резолюцію ч. 211 конгресмена Флада". Далі він пише: „Абсурдність тверджень українців та білорусинів, що їх нібито гноблять росіяни, а не їхні власні та інші совєтські комуністи, може бути добре ілюстрована цілим рядом українців та білорусинів на провідних постах совєтського уряду. Ось лише кілька прикладів: Громико — білорус, Малиновський, міністер війни, та маршал Гречко — українці. Командувач ракетних сил маршал Москаленко також українець".

Отже, Чеботарьов хоче доказати, що українці і білорусини гноблять росіян, а не навпаки. Шкода тільки, що не згадав він ще й про нових „гнобителів": поляків, мадяр, чехів, словаків та багатьох інших.

Чеботарьов висловлює надію, що залучені ним довідки вплинуть на членів Конгресу, прихильників Добрянського, і вони змінять свою думку щодо резолюції ч. 211, бо вона була б лише повторенням помилок, допущених в Законі ч. 86-90 про „містичні" поневолені народи.

Вкінці Чеботарьов заявляє, що він, як американський громадянин — аж від 1941-го року, готовий під присягою зізнавати перед конгресовими комітетами про правдивість своїх заяв.

Не будемо ближче розглядати „довідок" цього професора. Скажемо коротко: в першій довідці він намагається доказати „нелогічність" в законі про „Тиждень поневолених народів", а в другій, підписаній професорами, серед яких є добре відомі нам з ворожого ставлення до України імена, включає твердження, що війна в Російській імперії у 1917-20 рр. була тільки громадянською, внутрішньою війною, яка ішла по лінії соціяльних та економічних проблем, а не війною між росіянами і національними меншостями. Таке твердження найкраще ілюструє „правдивість" як самого листа Чеботарьова, так і його довідок. Поставимо лише одно питання: чи Польщі і балтійським країнам Москва подарувала державність по першій світовій війні?

Чеботарьов заперечує проф. Добрянському право виступати в імені поневолених українців, а сам бере на себе місію виступати в імені росіян і навіть американців, бо він — американський громадянин від 1941-го року.

Українська преса повинна завжди мати на увазі підступну роботу вимираючої білої гвардії. Іґнорувати її не можна. Інформування про неї нашого громадянства уважаємо конечним.

Б. К.

Д-р Михайло Росляк

ЩЕ В НЕЗАБУДЬ СУЩИМ І ГРЯДУЧИМ ПОКОЛІННЯМ

(50-річчя української гімназії „Рідної Школи" в Чорткові)

(2)

Заснувала ту г і м н а з і ю чортківська філія „Просвіти" восени 1911 року, зорганізувавши в той час тільки першу клясу. За Австрії підлягала вона опіці Шкільного Союзу, про який згадував у своїй праці інсп. Лев Ясінчук. До першої світової війни мала та школа вже три кляси з кругло стома учнями, і були всі вигляди на те, що свого часу буде вона розбудована до повних 8 кляс з поважним числом учнів.

Почавши від першого року існування, ця наша приватна гімназія користувалася правом прилюдности, що зрівнювало її свідоцтва з свідоцтвами державних австрійських гімназій. Від самого початку гімназія мала повнокваліфікованих учителів. Тодішній провід філії „Просвіти", в якій працювали посол до галицького сойму д-р Антін Горбачевський, місцевий адвокат, суддя д-р Остап Юрчинський, учителі державного учительського семінару Іван Косак, пізніший сотник УСС, та Дмитро Пігут, пізніше директор того ж семінару та проф. Василь Коваль, за посередництвом Шкільного Союзу поробили були старання щодо удержавлення нашої гімназії, але вибух першої світової війни цьому перешкодив. Щойно з відходом російських армій з Галичини у вересні 1917 року гімназія відновила свою діяльність з повними чотирма клясами.

До приходу польської окупації гімназія мала 8 кляс з поважним числом учнів та кваліфікованим у ч и тельським збором. Великим недомаганням для її дальшого успішного розвитку, зокрема збільшення числа учнів і розбудови шкільних кабінетів, був брак відповідного приміщення. Увесь цей час приміщувались поодинокі кляси у різних приватних будинках. Це утруднювало науку і не давало можливости поставити школу на такій висоті, на якій хотіли її бачити і самий власник школи, яким у міжчасі став місцевий кружок „Рідної Школи", і учительський збір разом із директором. Тому старшина кружка вже 1923 року придбала від місцевої католицької української парафії площу при вулиці Залізничій з наміром вибудувати там власний будинок.

До часу рішення Ради Амбасадорів про приналежність Галичини до Польщі польська влада з тактичних оглядів не робила жадних перешкод кружкові „Рідної Школи". Гімназія користувалася правом прилюдности аж до 1925 року, коли то Шкільна Кураторія у Львові відібрала їй це право, арґументуючи своє рішення відсутністю відповідного приміщення та належно розбудованих шкільних кабінетів. Маючи це на увазі, старшина кружка в тому ж році рішила набути більшу площу в репрезентативній частині міста, при в у л и ц і Трибунальській і Парковій, від Фундації Убогих ім. Садовського.

Цю Фундацію створив земельний власник українського роду, який, умираючи бездітним, записав усе своє нерухоме майно в Чорткові на створення дитячого захисту для виховання сиріт та малих дітей бідних батьків, зазначаючи виразно, що в тому захисті мають виховуватися діти обидвох віровизнань. Місцеві поляки, перебравши цю фундацію в свої руки, віддали її польським законницям-шариткам, які зробили з неї ще один бастіон польськости у Чорткові, і коли н а в і т ь приймали українських дітей до захисту, то негайно переводили їх на римо-католицький обряд і в и х о в у вали у польському дусі. Українські католицькі священики не мали доступу до цього захисту, а місцеве старосто іґнорувало протести українців проти насильного п е р етягування українських дітей на римо-католицький обряд.

Нову площу вдалося старшині кружка „Рідної Школи" набути, підставивши яко купця, місцевого вчителя Михайла Марковського. Щойно по довшому часі п. Марковський „подарував" цю площу вже нібито від себе на потреби „Рідної Школи" в Чорткові. Зроблено це тому, що Управа Фундації в і д м о в и лася будь-якій українській інституції щонебудь із своїх парцельованих маєтків продавати.

По впорядкуванні табулярного права на власність, старшина кружка подбала, щоб архітект виготовив відповідний плян будови, призначеної на приміщення гімназії, і в 1929 р. подала цей плян на затвердження тернопільському воєводі Малецькому.

Минали місяці, а воєвода не давав жадної відповіді. Не допомагали писемні пригадування. Тоді голова кружка поїхав особисто до Тернополя, вияснив воєводі всю справу і попросив затвердити плян.

Воєвода коротко відповів, що він поінформований про цю справу будівельним урядом і не може дозволити будувати шкільний будинок на площі, яка сусідує з судовими забудованнями, зокрема з в'язницею, бо це може мати шкідливий вплив на виховання молоді.

Голова кружка, повернувшися до Чорткова, скликав засідання старшини, на якому, зреферувавши вислід своєї інтервенції у воєвідстві, запропонував зробити проти цього рішення рекурс до Міністерства у Варшаві. Але тому, що немає виглядів на успіх, — сказав він — не чекаючи на вислід рекурсу, слід негайно поробити заходи для вибудування великого мешкального будинку на згаданій площі, з таким внутрішнім розташуванням, щоб замість малих мешкальних кімнат можна було створити шкільні залі.

По обговоренні цієї справи рішено замовити відповідний плян у місцевого архітекта німця Бравнера. Присутнього на засіданні д-ра Володимира Електоровича, адвоката, уповноважено, як лавника і члена міської Управи, припильнувати, щоб п о с адник Станислав Міхаловський такий плян затвердив ще поки стане загально відомим про намір будувати такий будинок.

Завдяки п р о в о рності та спритові д-ра Володимира Електоровича, посадник Міхаловський плян затвердив і на його основі весною 1937 року старшина кружка „Р і д н о ї Школи", п р о д авши свою першу площу при вул. Залізничій О к р ужному Союзові Кооператив у Чорткові за 9 тис. золотих, приступила до будови.

Широкий загал місцевого населення, своїх людей, поляків і жидів, не знав усіх перипетій у справі цієї будови. Знали, що „Рідна Школа" мала цю площу і що на ній будується великий будинок, у якім в міру можливости буде приміщена школа.

Свято Шевченка у Вунсакеті, Р. Ай.

25-го березня 1962 р. Українська Православна Парафія при церкві св. Михаїла у Вунсакеті, Р. Айленд, влаштувала Шевченківські Роковини. Після Служби Божої відправлено Панахиду за спокій душі Великого Кобзаря. Панахиду відправляв о. прот. Михайло Мостенський. Він сказав промову, в якій підкреслював головні заповіти Шевченка: любов до ближнього, любов до рідної мови й любов до України. Під час панахиди співав чол. хор „Бандура".

По полудні о 3-тій годині відбулася в парафіяльній залі Святочна Академія, присвячена пам'яті Шевченка. Програма почалася співанням американського гимну. Хор „Бандура" проспівав „Заповіт" Шевченка, Іван Кокольський, головний контролер УНС, виголосив вступне слово, в якому влучно підкреслив зв'язок Шевченка з ідеями Вашингтона і значення тих ідей для України й для всього людства. Хор „Бандура" відспівав чотири пісні на слова Шевченка „Літа орел", муз. Стеценка „Сонце заходить", музика Роздольського, „Чого мені тяжко", муз. Волошина, „Встає хмара", муз. Кошиця. Пісні перепліталися з деклямаціями. Деклямували учні й учениці „Рідної Школи": Стефанія Карась („Гомоніла Україна"), Філіс Карась („Суботів"), Василь Королишин („Ой, гляну я, подивлюся"), Данило Карась („Мені однаково". Хор співав з чуттям і виявив всі прекмети доброго ансамблю. Деклøkматори й деклямоторки виконали деклямації з успіхом. Приємно вражали і вимова, і правильні наголоси, і щирий ідейний настрій. Присутні дякували виконавцям щирими оплесками.

Святочну промову мав проф. Трохим Пасічник. Говорив на тему „Псальми Давидові" Шевченка, виявляючи в них національний, соціяльний і релігійно - моральний світогляд Поета. Присутні вислухали промови з непорушною увагою.

Виголосив коротку промову о. прот. Михайло Мостенський. Під час перерви відбулася збірка добровільних датків. Збірку переводили члени хору „Бандура". Зібрано $97.

Другу частину Академії розпочав хор „Бандура" двома піснями: „Садок вишневий", муз. Гнатишина, та „Огні горять", муз. Воробкевича. Звучали пісні чудово. Дальшу програму виконували учні й учениці „Рідної Школи". Дженіс Ясінчук прочитала реферат на тему „Смерть Шевченка", а Варвара Павлишин прочитала реферат на „Похорон Шевченка". Читання було бездоганне і зробило гарне враження на присутніх. Потім відбулася в'язанка деклямацій. Деклямували: Михалина Де-Джінера („Сонце гріє"), Даяна Чагарин („Було колись в Україні"), Алек Чагарин („Бюіть пороги"), Христя Тепер („Слава не поляже"), Стефан Тепер („Літа орел"), Маруся Чагарин („Гамалія"), Євген Самборський („Не вмирає душа наша"), Михайло Когут („І світає, і смеркає"); Гелен Сталена („Схаменіться, юродиві"), Стефан Самборський („Учітеся, брати мої"), Елеонора Когут („Обніміте ж, брати мої"). — Деклямації відбувались на тлі оповідання про життя Шевченка. Оповідав проф. Т. Пасічник. Деклямації були добре підібрані й дбайливо приготовані. Присутні дякували дітям з захопленням. Джінї Барр потішила присутніх гарною грою на клавірі. Грала в'язанку українських пісень. Гра була добра. — Помітний крок вперед і в техніці і в інтерпретації. Присутні подякували молодій артистці щирими оплесками. Після гри діти заспівали пісню: „Вітер бачив". Нагородою за спів були довгі оплески.

Від старшого покоління виступив на Академії заслужений місцевий діяч п. Михайло Чагарин. Він говорив про значення творчости Шевченка. Теплими словами подякував усім виконавцям програми. Присутні відгукнулися на це довгими і голосними оплесками. Кінцеве слово з подякою виголосив п. Кость Корніцький, предсідник Парафіяльного уряду. Закінчилась Академія співання українського національного гимну.

Академія була багата змістом і добре впорядкована. Виконання було дбайливе. Виконували за виключенням кількох осіб, тут народжені, вже вдруге і третє покоління. Приємно було чути чисту українську вимову і пісень, і деклямацій, і рефератів. Просто не вірилось, що це в Америці, далеко від Рідного Краю.

Хором диригував проф. Т. Пасічник. Програму оголошував Євген Тепер, скарбник Парафіяльного Уряду.

Степан Лісовий

Шевченківська сесія КНТШ в Торонті

11 березня відбулася в приміщенні Дому Просвіти річна сесія КНТШ, присвячена патронові Товариства Тарасові Шевченкові. Сесію відкрив голова Т-ва проф. д-р Євген Вертипорох і з'ясував значення Т. Шевченка.

З огляду на ювілейний 1961 рік голова коротко накреслив історію НТШ, завдання та напрямні його праці, що завжди були оперті на самобутності й окремішності українського народу. Під сучасну пору НТШ у вільному світі стоїть на засадах „передрішення". Голова подав перегляд конференцій і сесій, що відбулися за спонукою і протекторатом Головної Ради Світового Конгресу в цілому вільному світі та звіт з пророблеіної праці КНТШ за минулий рік, як також пляни на майбутнє. У зв'язку з Шевченківськими сесіями в Едмонтоні й Ванкувері передано до тамошніх університетських бібліотек збірки українських книжок та портрет Т. Шевченка кисти мистця проф. І. Кейвана. В часі відкриття пам'ятника Т. Шевченкові у Вінніпегу в липні 1961 р. з рамени Наукової Ради в Канаді, голова проводив Святковою Науковою Сесією, присвяченою Т. Шевченкові, що відбулася в Манітобському парляменті. В березні минулого року передано в Україну інтерв'ю голови з п. Р. Олійником з українського відділу СБС в Монтреалі. З приводу сотих роковин смерти Т. Шевченка Управа КНТШ видала відозву до громадянства про значення поета як пробудителя українського народу, що її помістила українська канадська преса, як теж деяка закордонна. КНТШ піддержувало зв'язок з громадянством при помочі української преси.

КНТШ розпоряджає малими фондами, на які складаються членські внески, принагідні пожертви чи збірки. Голова подякував Кредитовій Спілці при УНО-місто в Торонті, при церкві Неустаючої Помочі Матери Божої в Торонронті та Кооперативі „Віра" у Вінніпегу за підмогу своїми дотаціями. З причини браку фондів КНТШ не має змоги видати наукових праць і довідок, хоч їх має багато в рукописах. В ювілейному році віддано до друку збірник з Шевченкознавства за редакцією д-ра Б. Стебельського, що з технічних причин появиться щойно цього року. Окремою відбиткою появилася документальна доповідь проф. інж. В. Іваниса „Ще одна трагедія козаків". Приготовляється збірник студій з історії українських поселенців в окремих місцевостях Канади. Окремий Комітет займається виданням спомимів про незвичайного мистця живого слова члена НТШ Юліяна Геника Березовського та звукової плити його рецитацій. КНТШ має від 30-го червня 1959 р. онтарійський чартер, як недоходове товариство, так що пожертви для нього можуть бути відтягнені від податку.

У доповіді „Ой, чого ти почорніло, зеленеє поле" проф. Т. Залеський подав новий основний розбір віршу, щодо композиції, стилю і ідеї. Вже сторіччя проминуло з того часу, як досліджується творчість Т. Шевченка, однак віршові „Ой чого ти почорніло, зеленеє поле" не присвячено більшої уваги, не проаналізовано його достатньо й відповідно. Переважно приписують Т. Шевченкові в цьому вірші цілковитий упадок духа й віри в кращу будучність України.

На думку доповідача, шевченкознавці кривдять цим Т. Шевченка, приписуючи йому такий песимізм. Проаналізовуючи обставини і час творення вірша на засланні, коли то поет роздумував над долею України, що він висловив у своїх творах „Сон (Гори мої)", „Іржавець", „Чернець", „Швачка", „Вибір гетьмана", „Заступила чорна хмара", „Ще як ми були козаки", не міг він проминути однієї з найважливіших подій з історії України — битви під Берестечком та її наслідків. Поле по битві почорніло, а гайворония виклювало упавшим очі і вони ніколи не вернуться, ворог з півночі їх забрав, а саме визначних вчених, літературознавців і тих усіх, що за часів Б. Хмельницького у вільній цвітучій державі проживали і користали. Вони пішли на чужу роботу задля користей. Та навесні на цьому почорнілому полі зазеленіє від паростків буйна зелень, що дасть успішні жнива, воплотиться лицарський дух, відродяться нові люди з козацькими очима і Україна оживе знову новим творчим життям, не лише як хліборобська робоча сила, як це вияснювано в академічному виданні творів Т. Шенченка УВАН-у в 1954 р.

Шевченко, як кожний провідник вірив незаперечно у відродження свого народу, що через шлях страждань і боротьби здійснить своє непереможне прагнення до волі і державної незалежности. Дуже це дивно, що наші численні шевченкознавці, окрім проф. д-ра Ст. Смаль - Стоцького, належно не проаналізували цього вірша, невірно його зінтерпретували, а думки нашого пророка Т. Шевченка були завжди ясні й чисті як кришталь.

Про морфологічні явища староцерковно - слов'янської мови у Шевченковій поезії доповідав д-р Ю. Лисяк. Шевченкові твори рясніють від староцерковщини. Т. Шевченко свідомо вживав архаїчних зворотів у деяких поезіях, псальмах і молитвах для глибшого розуміння і прикрашування та наголошування. Він не був прив'язаний до церковно - слов'янської мови, з якою він був ознайомлений від дитинства, або її вживання не було наслідком недостатнього знання рідної мови в поета. Він, як геніяльний мистець слова, умів таким способом побільшити красу й силу вислову та експресії. Висловами зі Святого письма він звертався до людського серця і доходив до душі народу. Доповідач подав найтиповіші морфологічні явища церковно - слов'янської мови в Шевченкових поезіях, цитуючи відповідні місця з поем і вказуючи на те, що поет не завжди держиться правил цієї мертвої мови, а оживляє її закінченнями, вживаними в живій народній мові.

Сесію закрив голова і подякував зібраним членам і гостям, що прослухали з великою увагою цих цікавих доповідей.

Леоніда Вертипорох

Новий вечір культурної розваги в Ню Йорку

(Перед Весняним Літературно - мистецьким Ярмарком ЛМКлюбу)

Заповіджений на суботу 12 травня в залі Джуньйор Гай Скул при Евню „В" в Ню Йорку Весняний Літературно - Мистецький Ярмарок, це насправді вже 23-ий з черги такий розваговий вечір, організований Літературно-Мистецьким Клюбом.

З самого початку у 1950 р. ініціятори Літературно - Мистецьких Ярмарків мали на увазі культурно - мистецькі розвагові імпрези, без претенсій на високе й фахове мистецтво. Тому в Літературно-Мистецьких Ярмарках виступали й професійні артисти, співаки і музики, визначні письменники та дехто з передових драматичних артистів, але поруч із ними були й дебютанти чи талановиті аматори. Поважне перепліталось теж з веселим. Коли хтось закидав отаким вечорам „брак стилю" з уваги на різнородність окремих точок, різних щодо змісту, тону і навіть рівня, то в цьому саме й був плянований „стиль" Літературно - Мистецьких Ярмарків Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку: вони були подумані, організовані й реалізовані під кутом милого і культурного переведення вечора, із сполученням приємного з корисним, при чому безумовно за користь можна вважати, напр., літературні новини, що про них дізнавались від самих авторів слухачі. Однородний характер мали Літературно - Мистецькі Ярмарки, присвячені Т. Шевченкові, І. Франкові, чи клясичній музиці.

Весняний Літературно-Мистецький Ярмарок, який відбудеться в найближчу суботу в Ню Йорку, має суто - розваговий характер. Сольоспіви, дуети, легка музика, деклямації, гуморески, монологи — всі короткі точки, але разом їх 14, по сім в двох частинах вечора, обрахованого на дві і пів години. Оксана Вікул, Лідія Крушельницька і Ганна Шерей — жіночі виконавці програми, та Іван Керницький, Лев Рейнарович, Володимер Юркевич і Ігор Шуган — мужеські виконавці, це всі артисти чи письменники фахівці, не аматори. Так само письменники Леонід Полтава, автор літературного монтажу, і Галя Клим, акомпаніяторка. Їхні імена ґарантують рівень програми, яка може бути „легка", проте мистецька.

Матиме цей вечір ще одну атракцію. Кожна програмка що має вартість квитка вступу, є нумерована: кожний приявний має шанс здобути прегарний пейсаж, олій, Миколи Неділка, дарований ним Літературно - Мистецькому Клюбові, щоб допомогти втримати цю корисну станицю та піднести вартість цієї його теперішньої культурно - розвагової імпрези.

М. К.

Концерт кобзаря П. Конопленка-Запорожця в Ню Йорку

Ню Йорк. — Заповіджений на п'ятницю, дня 11-го травня ц. р. концерт відомого кобзаря Павла Конопленка -Запорожця, що відбудеться в залі Українського Інституту Америки при 2 Іст 79-та вул., о год. 8-ій веч., викликає зацікавлення не тільки своєю програмою, але і своєрідністю музичного інструменту, що на ньому будуть виконані окремі точки цієї програми. Кобзар Конопленко - Запорожець виконає на своїй стародавній українській кобзі низку українських історичних дум, пісень і маршів, релігійних кантів і псальмів, як теж подасть короткий огляд кобзарського мистецтва на Україні. Протекторат над концертом перейняло Об'єднання Українців в Америці „Самопоміч".

Під час свого перебування в Канаді кобзар Конопленко-Запорожець одержав від українського еміґранта - патріота Миколи Боярського в дарунку, довбану ним майстерно кобзу, зроблену із 200-літнього американського кленового дерева за зразком стародавньої української кобзи. Передав п. Боярський цей дарунок з побажанням, щоб культивоване п. Конопленком - Запорожцем мистецтво стало початком відродження гри на кобзі серед української спільноти у вільному світі.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ коштує так мало! Брак забезпечення коштує так багато! Забезпечіться в Українськім Народнім Союзі!

ТРУМАН СВЯТКУЄ СВОЄ 78-РІЧЧЯ

Колишній президент Гаррі С. Труман крає велетенський торт, дарований йому на бенкеті, влаштованому з нагоди 78-річчя його народин.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Авторський вечір письменника Фотія Мелешка** відбудеться заходом Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку в п'ятницю дня 11 травня ц. р. о год. 8-ій веч. У програмі обговорення повісти „Катастрофа". Провадить обговорення Б. Ржепецький. Автор поділиться із слухачами своїми думками про сучасну прозу.

● **Українська Вільна Академія Наук у ЗДА** влаштовує наукове засідання Комісії для вивчення історії української Іміграції в Америці з доповіддю Романа Ільницького п. н. „До питання про збереження національної субстанції українців у ЗДА і Канаді". Засідання відбудеться в суботу 12-го травня 1962 року о 7-ій год. веч. в будинку Академії: 206 вест 100 вул., Н. Й.

● **Українська Вільна Академія Наук у ЗДА** влаштовує наукове засідання Історичної секції Академії з доповіддю д-ра Адамантії Полліо (професора Гантер коледжу): „Про етапи розвитку націоналізму". Засідання відбудеться в неділю 13-го травня 1962 року о 7-ій год. веч. в будинку Академії: 206 вест 100 вул., Н. Й.

НОВІ КНИЖКИ

Bibliography of Reference Materials for Russian Area Studies; Compiled by Peter Goy, New York, The City College Library, The City University of New York, 1962. 55 p.

Слід повітати нове явище писання бібліографії для московських студій українцями. Це вже найвищий час, щоб наші професійні бібліотекарі взялися за діло, яке допомогмо б англомовному світові пізнати правду про Україну. Вище наведена бібліографія довідкових матеріялів, так званих російських студій, що тепер є новою модою студій зокрема в ЗДА, є виготовлена маґістром бібліотекознавства Петром Гоєм, що від 1959 р. працював у бібліотеці Колумбійського університету в Ню Йорку, а тепер є працівником бібліотеки Нюйоркського міського університету.

Він зумів у ній заподати тільки де-які українські джерела та включити майже повну бібліографію української преси та журналів у світі. Працю попереджує короткий вступ п-ні Я. Іскендеріан, директорки бібліотеки, в якій вияснюється появу її, тобто служення покажчиком в доповнюванню збірок тих спеціяльних студій для університетів, нюйоркських та інших. Після змісту праці йде вступне слово автора, далі поданий зміст праці, що ділиться на дві основні частини. Перша обіймає бібліографію довідкових матеріялів, які знаходяться в бібліотеці Сити коледжу. Друга частина охоплює довідковий матеріял, який повинен стати основою в норганізуванню бібліотечного відділу для вищих студій. Вона поділяється на кілька довідкових груп: загальні бібліографії, бібл. періодичних видань, енциклопедій, біографічні словники, бібл. дисертацій та інше. Із предметних бібліографій частинно лінґвістика та історія.

Уклад праці в групах — хронологічний, для кожної довідкової позиції крім бібліографічних даних, короткий їх опис.

В праці є заподані джерела англійською, російською, як також французькою, німецькою та українською мовами, зокрема видані в 20-му столітті. В додатку є заподана бібліографія періодичних видань українською та білоруською та російською мовами. Хоч це є видання американського університету, то авторові вдалося заподати бібліографію української преси й періодиків у вільному світі, в чім є його заслуга. Автор в передмові до першого видання, що появилось в масовому накладі для внутрішнього вжитку університету, як також в кількох місцях обговорюваної праці відсилає читача до української та білоруської національних бібліографій що в пляні автора мали б появитися як продовження згаданої праці. В тому і є причина, що крім періодичних видань, загальних, багатомовних бібліографічних матеріялів, національних української та білоруської бібліографій не включено. Автор спільно з ред. Вячеславом Давиденком виготовляє англійсько - український та українсько - англійський словник бібліотечних термінів, що має обіймати понад 3,500 термінів. Сподіваємося побачити його друком в короткому часі, як заявляє сам автор.

Д-р Ол. Соколишин, бібліотекар.

Д-р Банч про свою кандидатуру на сенатора Ню Йорку

Ню Йорк. — Підсекретар Об'єднаних Націй д-р Ралф Дж. Банч, який є негритянського походження, заявив на пресовій конференції, що він не може нічого сказати про те, чи кандидував би на сенатора Ню Йорку від Демократичної партії, щоб перемогти республіканця сенатора Джекоба Джевітса, який старатиметься про перевибір. Д-р Банч сказав, що досі ніхто не пропонував йому цієї кандидатури, тому він не думав про цю справу. Але він сказав журналістам, що його праця в Об'єднаних Націях є дуже цікава і він із неї є особисто задоволений: „Я дуже сумніваюся, чи існує кращий спосіб служити людству і цій країні, як займаючи пост підсекретаря ОН в політичних справах". Демократи шукають сильного кандидата, щоб перемогти республіканця Джевітса, який має республіканську більшість в горішній частині стейту і поважне число голосів в місті Ню Йорку, де більшість мають демократи.

● **Індія дістане від** Совєтського Союзу кращі військово-ракетні літаки, як їх дістав був від большевиків комуністичний Китай. Москва погодилась доставити Індії джети МІҐ-21, що є удосконаленим типом джетів МІҐ-19, що ними послуговувались китайці у Корейській війні.

Зі спорту

Українські переможці в німецькому спортовому святі.

В неділю, 6-го травня, на стадіоні Трайборо в Ню Йорку відбулося велике річне спортове свято Німецько-Американського Футбольного Союзу. Участь в ньому брали всі Клюби — Товариства, які є його членами, в тому і наш УСК Ню Йорк. Головна атракція свята — футбольні змагання репрезентації Північної Німеччини і Збірної Н. А. Ф. Союзу закінчилася нерішеною 1:1. В збірній Н. А. Ф. Союзу грав змагун УСК-у Дж. Росс.

В програмі свята відбулися ще футбольні змагання школярів, юнаків та олд-боїв, наколесницькі змагання, змагання гандболу та легкоатлетики. В бігу юнаків на 60 ярдів перше місце здобув українець Ярослав Яковин, а в штафеті школярів перше місце здобули бігуни УСК-у Ню Йорк.

в. с.

НЕВДАЧА „ТРИЗУБА" У ФІНАЛІ СХОДУ
„Гунґарія", — „Тризуб" 2:1 (1:0)

Асторія, Н. Й., 29 квітня. — Понад 4,000 глядачів побачили гарну гру „Тризуба" вже з певною дозою завзяття його змагунів, але без потрібної твердости та з великими браками продуктивности нападу. „Тризуб" мав перевагу в 70-ти хвилинах з усіх 90 хвилин гри, і в ній наш напад мав стільки певних нагод, що при кращій стріловій диспозиції нападу кінцевий вислід міг бути не лише переможним, але і з різницею більше, як двох воріт. Тим часом „Тризуб" грав, а мадяри стріляли ґолі. Можна сказати що мадяри мали успіхи завдяки непевній грі дефензиви „Тризуба", про яку досі існував міт про її „непромокальність". Цей міт потерпів настільки в обидвох грах з мадярами, що можна думати над переведенням деяких змін також у цих лініях „Тризуба".

Під час цієї зустрічі було коло десятка дуже догідних для „Тризуба" нагод здобути ворота, деякі з них прямо до порожніх воріт, або з віддалі 5—6 метрів. Рекорд непродуктивности побив Ферейра, який перестрілами з близької віддалі змарнував багато доброї праці співзмагунів. Зміна в нападі Горзелінґа на Манджіні не виправдала себе, що більше, в нападі бракувало саме когось, що міг би протидіяти брутальности помічника „Гунґарії" Генні. Санчез, якому дано нагоду при змінах відпочити, є добрим тактиком, але повільним і не здібним на пробої змагуном. Добрий технічно Бонецці був теж м'який, так, що тільки Тот і Горзелінґ у нашому нападі грали гостріше. В дефензиві завели Віней і Рач, звичайно філяри „Тризуба", а Ілай, Бородяк і Кравець працювали важко, але фавлями без м'яча в останніх хвилинах гри дещо зіпсували дуже добре враження, що його зробив „Тризуб" своєю гарною і чистою грою на чисельній публіці, якій імпонував футбольний чемпіон — „Тризуб".

У футболі треба було колись програти і „Тризубові", але саме ця програна не відповідала перебіговї гри з великою перевагою „Тризуба". Ці змагання власне показали, що „Гунґарію" можна було перемогти і то так, щоб вже в цій грі вирішити фінал Сходу в користь „Тризуба".

Мадяри, маючи одну перемогу фіналу, відразу скріпили свої дефензивні лінії шостим змагуном, так, що крім п'яти опікунів, які покривали напасників, шостий в особі брутального Генні був завжди вільний інтервеніювати в кожному напрямі і розбивав як тараном акції нападу „Тризуба". В нападі „Гунґарії" остали чотири, але добрі змагуни: Мате і Чабай, які вели акції, та швидкий Домбороцький і гострий та спритний Вірба. Дефензива „Тризуба" не зуміла здержати цього нападу, хоч всіх акцій на ворота „Тризуба" було небагато.

Склад „Тризуба": Башеров; Бородяк, Рач; Кравець, Віней, Ілай; Горзелінґ (Манджіні), Бонецці, Ферейра, Санчез, Тот.

Ворота стрілили: Мате в 30 хв. гри головою з віддалі 5 м., Кравець у 55 хв. гострим стрілом з 25 м., та Вірба у 84 хв., добиваючи відбитий воротарем м'яч (промах Башерова).

Суддя Крафт допустив до гострої гри Мадярів. — При напруженій грі за таку ставку, як ці змагання, суддя повинен був заздалегідь подбати про панування над змагунами власне строгим відсвистуванням всіх порушень.

в. с.

Змагання „Тризуба" з „Гунґарією" опротестовані.

Як повідомляють з Управою УСО „Тризуба" наша дружина опротестувала другі фінальні змагання Сходу з „Гунґарією". Ще перед початком змагань капітан „Тризуба" Евген Кравець вручив судді протест, основою якого була участь в грі нового змагуна „Гунґарії" Йосипа Чабая, який щойно прибув зі Сараґоси, Еспанія.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

П'ЯТНИЦЯ, 11-го ТРАВНЯ 1962:

БРУКЛИН, Н. Й. — Важні Збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 325, в год. 8:00 вечора, під числом 26 Grand Street, в УНДомі. Управа просить членів прибути на Збори. — Управа.

СУБОТА, 12-го ТРАВНЯ 1962:

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. — Звичайні Місячні Збори Т-ва „Мир", Відд. 324, в год. 7:00 вечером. Просимо прибути і вирівняти членські вкладки. Крім цього, є і деякі передконвенційні справи до полагодження. — І. Струк, секр.

НЕДІЛЯ, 13-го ТРАВНЯ 1962:

ДІТРОЙТ, Миш. — Місячні Збори Б-ва св. І. Хрестителя, Відділ 292, в год. 1:30 по пол., в УНДомі. — Управа.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Збірка місячних вкладок Б-ва св. ап. Петра і Павла, Відд. 102, в церковній залі, при 2280 West 7th, зараз по співаній Службі Божій. — М. Бобечко, секр.

ТАРЗАН, ч. 4836. Пані Лейвер має оповідати!

'ALL RIGHT, MRS. LAVER,' SAID TARZAN. 'YOUR INGENIOUS LITTLE PLAN HAS FAILED, AND THE CHASE IS OVER--'

'YOU!' SHE HISSED, STRIKING HIM WITH HER HAND. 'ALL BECAUSE OF YOU!'

TARZAN RESPONDED QUIETLY, BUT WITH A COLD COMMANDING VOICE, 'TELL THE WHOLE STORY MRS. LAVER—NOW!'

— Гаразд, пані Лейвер, — сказав Тарзан. Ваш дотепний малий плян не вдався, і погоня скінчилася...

— Це ви! — просичала вона, вдаряючи його рукою. — Це все через вас!

Тарзан спокійно відповів, але холодним наказовим голосом. — Розкажіть тепер цю всю історію, пані Лейвер... Ну!